

Ἀφαίρεσις κωλυμάτων, καθαρισμός: Ἀρκολόγημα τοῦ νεροῦ (καθαρισμός τῆς αὐλακος διὰ νὰ ρέῃ τὸ ὕδωρ ἀκωλύτως).

ἀκρολόγος ὁ, Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Τὸ μεταγν. οὐς. ἀκρολόγος.

Ὁ τὰς ἄκρας, τὰς κορυφὰς συλλέγων.

ἀκρολογοῦμαι ἀμάρτ. ἀκρολοοῦμαι Κύπρ. ἀρκο-
λοοῦμαι Κύπρ. ἄκρολοοῦμαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀκροῶμαι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-λογῶ -λογοῦμαι δηλούσης ἐνίοτε ἐπανάληψιν τῆς
σημ. τοῦ ἀπλοῦ ρήματος, ὡς βοσκολογῶ, βροντο-
λογῶ, κλεφτολογῶ, χτυπολογῶ κττ. Πβ. ΓΧατζιδ.
ἐν Ἀθηνῶν 22 (1910) 247 κέξ.

Προσέχω νὰ ἀκούσω τι κρυφίως, ὠτακουστῶ: Ἀκρο-
λοεῖται εἶντα ὅτι ποὺ λαλοῦμεν. Ἀκρολογήθητε ἵνα ἀκούσῃ
μὲ τὰ ὦτά σου. || Ἄσμ.

Τὸ δὲ Διηνὲς ἀπ-πεξωθκὸν στέττει τὸ ἀκρολοῦται.

Συνών. ἀκροῦμάζομαι, ἀκροῦμαινῶ, ἀφτιάζο-
μαι, κρυφακούω.

ἀκρολογῶ Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀκρολογῶ Πελον. (Φεν.) ἄκρολογῶ Ρόδ. ἄκρολογῶ Ρόδ.

Τὸ μεταγν. ἀκρολόγῶ.

1) Συλλέγω τὰ ἄκρα, τὰς κορυφὰς τῶν βλαστῶν Λεξ.
Μ. Ἐγκυκλ. 2) Κόπτω τοὺς θάμνους τοὺς εὐρισκομέ-
νους εἰς τὸ ἄκρον ἀγροῦ Ρόδ. 3) Ἀφαιρῶ κωλύματα,
καθαρίζω Πελον. (Φεν.): Ἀκρολογῶ τὸ νερὸ (καθαρίζω
τὴν αὐλακα ἀπὸ τὰ φρύγανα, χόρτα, λίθους κττ. διὰ νὰ
ρέῃ τοῦτο ἀκωλύτως).

ἀκρολυποῦμαι Κάμπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. λυποῦμαι.

Λυποῦμαι ὀλίγον: Ἄσμ.

Ἡβγαλε τὸ σπαθῆκι σου, κόβγει τὴν κεφαλὴ τῆς
κι ἀπῆλθες τὴν ἐπὶ σφαζεν, ἐκρολυπήθηκε τὴν.

ἀκρομεγάλος ἐπίθ. Κρήτ. ἀκρομέγας Κρήτ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄκρος καὶ μέγας.

Ὁ ὀλίγον, ὁ μόλις αὐξηθεὶς τὴν ἡλικίαν.

ἀκρομεγαλῶν Κρήτ. κ. ἀ. — ΛΜαβίλ. Ἔργα 15.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. μεγαλῶν.

1) Ὀλίγον τι μεγαλῶν, μόλις φθάνω εἰς ἡλικίαν
τινα ἔνθ' ἀν. Καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Β 279 «τ' ὄνομα ποῦ τοῦ
βγάλανε τὴν ὥρα ποῦ γεννήθη | ὥσαν ἀκρομεγάλωσε
πάραιτας τ' ἀπαρνήθη». 2) Ἡλικιώνομαι πολὺ, φθάνω
εἰς προχωρημένην ἡλικίαν ἀγν. τόπ.

ἀκρόμελα ἡ, Πάρ. κ. ἀ. ἀκρομέλα Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐς. μέλα. Παρά Κορ.
Ἄτ. 5,11 ἀκρόμελον.

Τὸ ἐν καιρῷ χειμῶνος ἔνεκα τοῦ ψυχροῦ γεννώμενον
εἰς τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ἐρυθρὸν οἶδημα
ἐνίοτε ἐλκῶδες, χίμετλον. Συνών. χιονίστρα.

ἀκρομέλανος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀκρομέλανος Πελον. (Λακων.)

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄκρος καὶ μελανός.

Ὁ ὀλίγον μελανός, ὑπομέλας. Συνών. μαυρειδερός.

ἀκρομελιάζω Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀκρόμελα.

Ἀποκτῶ χίμετλα. Συνών. φρ. βγάζω χιονίστρας.

ἀκρομέλισσος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀκρομέλισσος Πελον. (Λακων.)

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄκρος καὶ μελισσός.

Ὁ ἔχων χρῶμα ἐλαφρῶς μελισσόν, ὁ ὀλίγον τι μελα-
ψός. Συνών. μελαχρινός.

* **ἄκρον** ἐπίρρ. ἄκρον Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἄκρος.

Ἐξ ὀλοκλήρου, καθ' ὀλοκληρίαν: Ἄσμ.

Τ' ὀλόγυρα ὀλόχρυσον, ἡ πόρτ' ἄκρον λιθάριν

(τὸ πέριξ εἶναι ὀλόχρυσον, ἡ θύρα εἶναι κατεσκευασμένη
ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ πέτραν).

ἀκροξερός ἐπίθ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ.
8 (1911/2) 38.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄκρος καὶ ξερός.

Ὁ ὀλίγον ξηρός, ὑπόξηρος: Ἀθότυρος ἀκροξερός.

ἀκροξυπάζω Κρήτ. ἀκροξυπῶ Κρήτ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἀκροξυσπάζω. Πβ. Μιχ. Γλυκ. Στίχοι
γραμματ. 51 «ὅκατι ἡκροξυσπάζε καὶ συνετάρασσε με».

Προξενῶ ἐλαφρὸν τρόμον, ἐλαφρῶς ἐκφοβῶ: Ἐχε
τ' ἀμέδου σου νὰ μὴ σὲ ρίξῃ τὸ μουλάρι, γιατί ἀκροξυπάζεται
(ἔχε τὸν νοῦν σου, πρόσεχε κτλ.). Πβ. ξυπάζω.

ἀκροοῦρανο τό, ΚΠαλαμ. Καημοὶ λιμνοθάλ. 40
ἀκροοῦρανο ΧΧριστοβασ. Οἱ δύο Κωνστ. 144.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐς. οὐρανός. Πβ.
μεταγν. ἀκροουρανία.

1) Τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν.: Ποίημ.
Ἦ τὰ πλάγια τοῦ ἀκροοῦρανο καὶ Ἦ τ' οὐρανοῦ τοὺς κάμπους

2) Ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους, ἀκρόρεια ΧΧριστοβασ.
ἔνθ' ἀν.: Ποίημ.

Καὶ μὴ τρισένδοξον αὐγὴ καὶ μὴν ἡμέραν ἄγρια
ποῦ χάραξεν ἡ ἀνοιξίς τ' ἀκροοῦρανα τοῦ Πίνδου
τὸ νικητὴν περὶ τρομος προσφέρει τὸ σπαθί του.

ἀκροπαλαιός ἐπίθ. Κρήτ. — ΓΧατζιδ. ἐν Ἐπιστ.
Ἐπετ. Πανεπ. 8 (1911/2) 38.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄκρος καὶ παλαιός.

Ὁ ὀλίγον τι παλαιός ἔνθ' ἀν.: Ἀκροπαλαιὸ φουστάνι Κρήτ.

ἀκροπάτημα τό, ἀμάρτ. ἄκροπάτημα Σύμ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀκροπατῶ.

Πρόσκρουσις ἐνῶ βαδίζει τις, παραπάτημα.

ἀκροπατῶ Πάρ. ἀκροπατῶ Πελον. (Μάν.) ἀκρο-
πατάω Πελον. (Μάν.) ἄκροπατῶ Σύμ. ἄκροπατῶ Σύμ.
ἀγουροπατῶ Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. πατῶ. Διὰ τὸ γ ἐν τῷ
τύπ. ἄκροπατῶ πβ. τὰ ὅμοια ἀκρολαλῶ - ἄκρολαλῶ,
ἀκρωτήρι - ἄκρωτήρι κττ. Ἐν τῷ ἀγουροπατῶ ἔγινε
ἀνάπτυξις συνοδίτου φθόγγου.

1) Βαίνω ἐπὶ ἄκρων ὀνύχων, βαδίζω μετὰ προσοχῆς
Πάρ. Πελον. (Μάν.) κ. ἀ.: Ἀκροπάτα κι ἀκροσκιούφτε νὰ

μὴν ἀλείψης τῆς ἀδερφῆς μας τῆς Κυπάρισσος τὸ ροῦχο καὶ
μας φουμίξῃ ἢ μάννα μας (ἐκ παραμυθ. ἀλείψης = ρυπάνης,
φουμίξῃ = ἐπιπλήξῃ) Μάν. 2) Προσκόπτω, προσκρούω
βαδίζων Σύμ.: Ἐγροπάτησεν κ' ἐπ-πεσεν κάτω. Συνών.
ταραπατῶ. β) Βαδίζω βραδέως Σύμ.: Ἐγροπάτεν
γὰρ τὸν ἡφτάσουμε.

ἀκροπάχνιστος ἐπίθ. Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ ἐπιθ. *παχνιστός
< παχνίζει = ρίπτει πάχνην.

Ὁ εἰς ἄκρον καθαρὸς (ὁ λευκότετος ὡς ἡ χιών).

ἀκροπελαγιά ἡ, Ζάκ. Κέρκ. (Νύμφ.) Κεφαλλ. Πε-
λοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Γορτυν. Κορινθ. Κυνουρ. Μεσ-
σουδεν. Τρίκκ.) — ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 63 ἀκρουπιλαγιά
Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκροπέλαγος. Διὰ τὸν μεταπλασμὸν εἰς
-ιά πβ. ἀκρογυαλιά, ἀκροθαλασσιά, ἀκρολιμνιά.

Αἰγιαλός, παραλία ἐνθ' ἀν.: Ἐπήγαιναν τὴν ἀκροπε-
λαγιά (κατὰ μῆκος τῆς παραλίας) Σουδεν. Μάννα καὶ
θυγατέρα πηγαίναν τὴν ἀκροπελαγιά καὶ ἀπαντήσαν τὸ Χριστό
καὶ τὴν Παναγιά (ἐξ ἐπιδ.) Τρίκκ. Ἐκατεβήκανε οἱ ὑπηρε-
τριες γιὰ λουτρά καὶ βρήκανε τὴν κάσσα 'ς τὴν ἀκροπελαγιά
(ἐκ παραμυθ.) Νύμφ. Ἐξάστραφταν τὰ νερά ἀπὸ τοῖς βαρεῖς
πέτρα ἀκροπελαγίαις καὶ ἀπὸ τ' ἀμμουδερά δῶθε τὰ κυμονθάλασσα
ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἀν. || Ἄσμ.

Ἀπὸ τὴν ἀκροπελαγιά δὲ λείπει τ' ἀηδονάκι
κ' ἐμένα ὅχ τὸ χεῖλάκι μου δὲ λείπει τὸ φαρμάκι
Γορτυν.

Ὅλο τὴν ἀκροπελαγιά π' ἀράζουν τὰ καράβια,
π' ἀράζουν τὰ κλεφτιόπουλλα οἱ Κολοκοτρωναῖοι
Ἀρκαδ.

Νὰ μείνω σὲ κορ'φὴ βουνοῦ φοβοῦμαι ἀπὸ τὸ χιόνι,
νὰ μείνω 'ς ἀκροπελαγιά φοβοῦμαι ἀπὸ τὸ κύμα
Κυνουρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀκρογυαλιά.

ἀκροπέλαγος τό, ἀμάρτ. ἀκρουπέλαγος Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. πέλαγος.

Ἀκροπελαγιά, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Λάλησι, κοῦκι μ', λάλησι, λάλα, καημέν' ἀηδόνι,
λαλᾷ 'ς ἀκρουπέλαγος ποῦ πλέουν τὰ καράβια.

ἀκροπικρούτσικος ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄκρος καὶ πικρούτσικος.

Ἀρκετὰ πικρός: Καφές ἀκροπικρούτσικος.

ἀκροπίνω Αἰγιν. κ.ά. — ΚΘεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 66.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. πίνω.

Πίνω ὀλίγον τι ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

Οἱ μέλισσες σὲ λαγκαδιές καὶ κάμπους τρογυρίζουν
θερίζοντας τὰ λούλουδα τὰ κοκκινοβαμμένα
καὶ ἀνάλαφρα ἀκροπίνοντας 'ς τῶν ποταμῶν τὸ ρέμα
ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν.

ἀκροπλεξούδι τό, Κορσ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. πλεξούδι.

Τὸ ἄκρον τοῦ βοστρύχου: Ἄσμ.

Κόβγει τῆς τ' ἀκριοδάχτυλο, κόβγει τ' ἀκροπλεξούδι.

Ἀκρόπολι ἡ, Ἀθῆν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. Ἀκρόπολεις.

Εἰρωνικῶς κόρη μεγάλης ἡλικίας (ἢ μεταφ. ἐκ τῶν
ἀρχαίων ἐρειπίων τῆς Ἀκροπόλεως). Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων.

ἀκροπορεύομαι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. πορεύομαι.

Ζῶ ὅπωςδῆποτε, διάγω βίον οἰκονομικὸν κατ' ἀνάγ-
κην, διότι δὲν ἔχω νὰ δαπανῶ πολλά. Συνών. κουτσο-
περνῶ, κουτσοπορεύομαι.

ἀκροποταμιά ἡ, πολλαχ. ἀκρουπουταμιά Θράκ.
(Ἀδριανούπ. Αἰν.) Στερελλ. (Λεπεν.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. ποταμιά.

Ἡ ὄχθη καὶ τὰ παρὰ τὴν ὄχθην ποταμοῦ μέρη, ἡ
παραποτάμιος χώρα ἐνθ' ἀν.: Ἐξεῖλισε τὸ ποτάμι καὶ γιόμισε
ὅλ' ἡ ἀκροποταμιά Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Ἀπὸ τὴν ἀκροπο-
ταμιά κάμμιὰ φωνὴ πρὸ δὲν ἀκούγεται ΓΒλαχογιάνν. Γῦροι
ἀνέμ. 24. Βρίσκει ἕναν κάμπο ποῦ ἦταν ἕνας ποταμὸς ἀπὸ
αἷμα, 'ς τὴν ἀκροποταμιά κάθονταν ἕνας γέρος καὶ ψειρί-
ζονταν (ἐκ παραμυθ.) Δαρδαν. || Ἄσμ.

Ἀπὸ τὴν ἀκροποταμιά δὲ λείπ' ἡ πρασινάδα,
ἡ ἀγάπη χωρὶς κἀκίωμα δὲν ἔχει ὄνοστιμάδα,
Κρήτ. — Ποιήμ.

Σ τὴν ἀκροποταμιάν ἀλάφι ζωγραφίζει
ποῦ σκύφτει τὰ νερά νὰ πιῇ τὰ κρυσταλλένια
ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,29

ΠΑίρνω τὴν ἀκροποταμιά καὶ φτάνω 'ς ἀκροβούνι,
ἐκεῖ ὅπου βγαίνει τὸ νερὸ καὶ ὅπου 'ναι ὁ καταγὸς του
αὐτόθ. 2,39

Σ τὴν ἄχαρη ἀκροποταμιά, 'ς τὴν χέρσα καὶ 'ς τὴν ἔρ'μη,
ὅλα ἦσαν ἄρρωστα κ' ἐγὼ παράλυτος ἐκεῖ

ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή 58. Συνών. ἀκροπόταμος.
Πβ. καὶ ἀκροποταμίτσα.

ἀκροποταμίτσα ἡ, Α'Αντωνιάδ. Χρυσομαλλ. Σφα-
κιῶν 4.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀκροποταμιά.

Μικρὰ παραποτάμιος γῆ: Ποίημ.

Κι ἀρχίζουν νὰ χορεύουνε 'ς τοῖς ἀκροποταμίτσες.

ἀκροπόταμος ὁ, ΜΜαλακάσ. Ἀσφόδ. 60.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. ποταμός.

Ἀκροποταμιά, ὁ ἰδ.: Ποίημ.

Μὰ ἡ δάφνη ἐκεῖ τοῦ ἀκροποτάμου
'ς ἕνα μου δάκρυ τό 'χει πιεῖ || τὸ μυστικὸ μου.

ἀκροποτίζω Κρήτ. κροποτίζω Κάρε.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. ποτίζω.

Μόλις, ὀλίγον ποτίζω τι ἐνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Σ τὸ περιόλι τῆς τὴν ἡῦρηκα, | τὰ 'ασικά τῆς ἐκροπότιζε
(περιόλι = περιβόλι, 'ασικά = βασιλικά) Κάρε.

ἀκροπρεπίδι τό, ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή 80. Πληθ.
ἀκροπρεπίδια Λεξ. Περίδ. Βυζ. ἀκρουπρεπίδια Μακεδ.
(Καταφύγ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. πρεπίδι.

